

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОЦЕДУРИ ПОПЕРЕДНЬОГО УЗГОДЖЕННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ У КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЯХ ЯК ОКРЕМОГО СПОСОБУ ЗАПОБІГАННЯ ТА АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ

LEGAL BASIS FOR PRELIMINARY APPROVAL OF PRICING IN CONTROLLED TRANSACTIONS AS A DISTINCT METHOD OF PREVENTION AND ALTERNATIVE RESOLUTION OF TAX DISPUTES

Горбенко Н.О., аспірантка

Науково-дослідного інституту публічного права

ORCID 0000-002-8667-5169

Попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях становить особливий механізм, що ініціюється платником податків, спрямований на досягнення домовленості між ним та контролюючими органами в особі ДПС України та зближення правових позицій між ними та компетентними податковими органами іноземних держав на основі положень договорів про уникнення подвійного оподаткування та Модельної податкової конвенції. Результатом процедури є врегулювання правових позицій платника податків та контролюючого органу щодо критеріїв відповідності контрольованої операції (операцій) критеріям “витягнутої руки”. Висвітлено особливості проведення процедури щодо укладення договорів одностороннього, двостороннього та багатостороннього характеру, істотних умов таких договорів. Виділено особливі відмінні риси процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, що відрізняє її від процедури взаємного узгодження, що проводиться в загальному порядку. Попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях пропонується розглядати як переговорну процедуру, спрямовану на досягнення консенсусу сторін податкового спору з питання трансферного ціноутворення, що спрямована на усунення правових суперечностей шляхом укладення договору попереднього узгодження ціноутворення. Констатовано, що процедуру попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях можна відносити до окремого різновиду процедур взаємного узгодження за предметом податкового спору, за особливостями взаємодії між платником податків та компетентними органами, за зовнішнім проявом (формою) врегулювання спору. Зазначено, що в договорах попереднього узгодження ціноутворення дво- та багатостороннього характеру компетентні органи іноземних держав сторонами не виступають, в них лише враховується результати консультацій щодо досягнення взаємної згоди з іноземним(ми) податковим(ми) органом(ами) з питань критеріїв визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу “витягнутої руки”, а тому важливо, щоб на рівні закону було закріплено право платника податків, що ініціював зазначену процедуру, на отримання інформації щодо результатів таких консультацій.

Ключові слова: трансферне ціноутворення, оподаткування, податки, податкові спори, платники податків, Державна податкова служба, податкові відносини, контрольовані операції, альтернативні способи вирішення податкових спорів.

Preliminary coordination of pricing in controlled transactions is a special mechanism initiated by the taxpayer aimed at reaching an agreement between the taxpayer and the controlling authorities represented by the State Tax Service of Ukraine and convergence of legal positions between them and competent tax authorities of foreign countries based on the provisions of avoidance treaties and the Model Tax Convention. The procedure results in the settlement of the legal positions of a taxpayer and a tax authority on the criteria for compliance of a controlled transaction(s) with arm's length criteria. Reflects the specifics of the procedure for concluding unilateral, bilateral and multilateral agreements and the material terms of such agreements. The peculiarities of the procedure of preliminary agreement of prices in controlled transactions are emphasized, which distinguish it from the procedure of mutual agreement carried out in the general order. It is proposed to consider the preliminary agreement on pricing in controlled transactions as a negotiation procedure aimed at reaching a consensus of the parties to a tax dispute on the issue of transfer pricing, with the purpose of eliminating legal inconsistencies by concluding a contract on preliminary agreement on pricing. The authors state that the process of coordinating pricing in controlled transactions can be considered a distinct type of procedure for mutual agreement on tax disputes, involving specific interactions between the taxpayer and government authorities, and manifesting externally as a method for resolving disputes. The authors state that the competent authorities of foreign countries are not party to bilateral or multilateral preliminary pricing agreements. Instead, they consider consultation results towards mutually agreeing with the foreign tax authority(ies) on criteria for determining compliant terms of controlled transactions with the arm's length principle. Therefore, it is crucial that the taxpayer who initiated the procedure has the right to receive information on their tax obligations, which should be enshrined in the law.

Key words: transfer pricing, taxation, taxes, tax disputes, taxpayers, State Tax Service, tax relations, controlled transactions, alternative ways of resolving tax disputes.

В ПК України закріплено правові засади інституту трансферного ціноутворення, окремим елементом якого є механізм “попереднього узгодження”, існування якого є однією з гарантій реалізації прав платників.

Саме великі платники податків наділені правом звернення до Державної податкової служби України із заявою про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях (пп. 39.6.1 п. 39.6 ст. 39 ПК України), окрім того саме вони самостійно визначають односторонній, двосторонній або багатосторонній характер договору(на дату звернення до контролюючого органу в особі Державної податкової служби України) [1]. Укладення договору за результатами проведення такої процедури є проявом

вільного волевиявлення сторін, що відбувається виключно у разі досягнення ними згоди щодо предмета та положень такого договору із врахуванням результатів консультацій з компетентними податковими органами іноземних держав.

Вчені, зокрема М.В. Кармаліта, зазначають важливість дослідження механізму вирішення податкових спорів у відносинах з іноземним елементом [2, с. 111]. Вона відзначає, що у контексті Плану ВЕРС держави взяли на себе зобов'язання щодо імплементації його мінімального стандарту, у якому окремий крок, а саме Крок 14 Плану дій ВЕРС, присвячений питанню удосконалення діючих міждержавних договорів про уникнення подвійного оподаткування, з метою підвищення ефективності механізмів

вирішення спорів. Основна увага приділяється розробці заходів із усунення перешкод, які ускладнюють вирішення на міждержавному рівні спорів, пов'язаних із договірними нормами, в рамках процедури взаємного узгодження.

Однією з цілей пакету BEPS, що складається з 15 кроків (пунктів дій), є гарантування того, що прибуток, отриманий компаніями оподатковуватиметься у державах, де була фактично створена цінність.

Процедура попереднього узгодження у контрольованих операціях була предметом аналізу у працях таких науковців, як З.Альтман [3], М.В. Кармаліта [2], Х. Олт [4], К. Протто [5], П.О.Селезень [6], І.М. Сиволап [7] та інші.

Метою статті є висвітлення правових засад звернення та проведення процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях як способу запобігання та альтернативного вирішення податкових спорів.

Виклад основного матеріалу. Попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях (далі - ПУЦ у КО) є одним із способів вирішення складних питань трансферного ціноутворення, що відбувається на етапі, коли правова позиція платника податків як сторони податкових правовідносин з питання трансферного ціноутворення вже сформована, однак вона не узгоджена з податковим органом. Вказана процедура спрямована на укладення договору про узгодження ціноутворення і ініціюється в Україні великим платником податків, який має на меті уникнути будь-яких майбутніх податкових спорів та усунути ризик проведення перевірок з питань трансферного ціноутворення [8]. Так, відповідно до п. 39.6.1 ст. 39 ПК України «попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях є процедурою між великим платником податків та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, під час якої узгоджуються критерії для визначення відповідності умов контрольованих операцій, що здійснюються або будуть здійснені великим платником податків, принципу «витагнутої руки» на підставі договору на обмежений строк» [1].

Розпочинається процедура ПУЦ у КО платником податків, який реалізує право звернення до податкового органу з метою укладення договору про попереднє узгодження ціноутворення.

Предметом попереднього узгодження ціноутворення можуть бути, зокрема, але не виключно: «1) види та/або перелік товарів (робіт, послуг), що є предметом контрольованих операцій; 2) методи або комбінація методів встановлення відповідності умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки»; 3) перелік джерел інформації, які передбачається використати для встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витагнутої руки»; 4) строк, на який узгоджуються ціни у контрольованих операціях; 5) допустиме відхилення від встановленого рівня економічних умов здійснення контрольованих операцій; 6) порядок, строки подання та перелік документів, які підтверджують дотримання узгоджених цін у контрольованих операціях» (39.6.1.1. ПКУ) [1].

Процедура попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях передбачає, що в результаті між платником податків та контролюючим органом укладається договір, який «підписується керівником великого платника податків або його уповноваженою особою та керівником (заступником керівника) центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику» (п. 39.6.2.1 ПК України) [1]. Ця угода одержала назву «договір про попереднє узгодження ціноутворення», під яким розуміється «договір», що має односторонній, двосторонній або багатосторонній характер, є письмова угода, що укладається між великим платником податків (далі - платник податків) та ДПС за результатами проведення процедури узгодження ціноутворення, під час якої узгоджуються критерії визначення відповідності умов контрольованих операцій, що здійснюються або будуть

здійснені платником податків, принципу «витагнутої руки»» [9].

Порядок попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях відповідно до п. 39.6.2.4 ст. 39 ПК України затверджується Урядом. На сьогодні він врегульований Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, за результатами якого укладаються договори, що мають односторонній, двосторонній та багатосторонній характер, для цілей трансферного ціноутворення» від 28 жовтня 2021 р. № 1114 (далі - Порядок № 1114) [9].

Процедура попереднього узгодження може мати дві форми: 1) внутрішньодержавну; 2) міждержавну. Якщо до процедури залучені великий платник податку та контролюючий орган, то вона є внутрішньодержавною. Такий договір має односторонній характер, тобто врегульовує відносини в межах однієї держави.

Практики відмічають, що до останнього часу більшість з укладених договорів мали саме односторонній характер, так як їх укладення потребує менше часу і ресурсів компаній, а також податкових органів [8]. Договір, укладений за результатами попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях між великим платником податків та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, має односторонній характер (пп. 39.6.2.1 ст. 39 ПК України) [1].

Однак все частіше виникає потреба проведення процедури попереднього узгодження із залученням податкових органів із країн – контрагентів контрольованої транзакції, що зменшує ризик подвійного оподаткування асоційованих компаній, оскільки застосовується згоджена методологія трансферного ціноутворення залученими до процедури податковими органами [8].

Іноземний податковий державний орган, уповноважений здійснювати адміністрування податків і зборів, залучається до процедури узгодження ціноутворення відповідно до міжнародного договору (конвенції) про уникнення подвійного оподаткування, що укладений між Україною і такою державою.

На міждержавному рівні право великого платника податків на попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях реалізується таким чином:

а) у разі залучення до процедури попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях іноземного державного органу, уповноваженого адмініструвати податки і збори в державі, резидентом якої є сторона контрольованої операції (за умови наявності міжнародного договору (конвенції) про уникнення подвійного оподаткування між Україною і такою державою) договір, укладений за результатами такого узгодження між великим платником податків та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, має двосторонній характер (абз. 1 пп. 39.6.2.2. ст. 39 ПК України) [1];

б) у разі залучення до процедури попереднього узгодження ціноутворення двох і більше державних органів, уповноважених адмініструвати податки і збори в державі, резидентом якої є сторона (сторони) контрольованої операції (за умови наявності міжнародних договорів (конвенцій) про уникнення подвійного оподаткування між Україною і такими державами), договір, укладений за результатами такого узгодження між великим платником податків та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, має багатосторонній характер. (абз. 1 пп. 39.6.2.2. ст. 39 ПК України) [1].

В п. 18 зазначеного Порядку закріплено, що у разі проведення ПУЦ у КО з метою укладення договору, що має двосторонній або багатосторонній характер, ДПС України не пізніше ніж за 60 календарних днів з дати отримання заяви має звернутися до уповноваженого на податкове

адміністрування органу іноземної держави щодо проведення консультацій з питань проведення процедури узгодження ціноутворення, які здійснюються відповідно до процедури взаємного погодження згідно з міжнародним договором (конвенцією) про уникнення подвійного оподаткування між Україною і такою державою, а саме відповідно до положень, що регулюють процедуру взаємного узгодження. Слід зазначити, що окрема стаття в таких договорах (конвенціях) про уникнення подвійного оподаткування, присвячена процедурі попереднього узгодження ціноутворення (ПУЦ), переважно відсутня.

Зазначимо, що у параграфі 4.150 Настанов ОЕСР щодо трансферного ціноутворення зазначається, що договір про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях (далі - ДУЦ) дво- чи багатостороннього характеру, “в якому беруть участь компетентні органи держави, яка є стороною за договором про уникнення подвійного оподаткування має розглядатися в рамках процедури взаємного узгодження відповідно до ст. 25 Модельної податкової конвенції ОЕСР, навіть якщо такі домовленості прямо не вказані в цій статті” [10, с. 218]. В другому реченні п. 3 ст. 25 Модельної податкової конвенції ОЕСР зазначено про можливість компетентних органів договірних держав проводити спільні консультації щодо усунення подвійного оподаткування у випадках, що не передбачені нею [11], і відповідно укладеними згідно з нею договорами про уникнення подвійного оподаткування.

Відмітимо, що процедура взаємного узгодження (Mutual Agreement Procedure, далі - MAP) є механізмом вирішення податкових спорів між двома чи більше країнами і передбачена в двосторонніх податкових угодах (Double Taxation Agreements, DTAs) або конвенціях про уникнення подвійного оподаткування (Double Taxation Conventions, DTCs), а також є предметом регулювання Багатосторонньої конвенції ОЕСР про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування (далі – Модельна податкова конвенція, MLI), зокрема частини V Модельної податкової конвенції ОЕСР (передусім ст. 16) [11]. Отже, особливістю, що характеризує механізм ПУЦ у КО є те, що консультації з питань проведення вказаної процедури, спрямованої на укладення договорів дво- та багатостороннього характеру, здійснюються відповідно до процедури взаємного погодження. Незважаючи на те, що це є два окремих механізми, та обставина, що взаємодія між податковими органами України та іноземних держав щодо укладення ДУЦ дво- або багатостороннього характеру відбувається за процедурою MAP (взаємного узгодження), дає можливість процедуру ПУЦ у КО відносити до окремого різновиду процедур взаємного узгодження (MAP) передусім за предметом податкового спору, що врегульовується, яким є питання трансферного ціноутворення, ціноутворення у контрольованих операціях.

Ще однією особливістю є те, що у разі потреби контролюючий орган (ДПС) за погодженням з платником податків має право залучати до процедури узгодження ціноутворення незалежних експертів, висновки яких мають рекомендаційний характер (п. 20 Порядку № 1114) [9]. Відмітимо, що особа незалежного експерта та питання трансферного ціноутворення, що визначаються предметом експертного дослідження, визначаються контролюючим органом (ДПС) за погодженням з платником податків (п. 20 Порядку № 1114) [9].

Якщо питання ціноутворення має транскордонний характер, ДПС звертається до іноземного податкового органу в порядку, встановленому Міністерством фінансів України. Так, відповідно до Порядку № 1114 під час проведення підготовчого розгляду ДПС та платником податків можуть розглядатися, зокрема: “1) сторони контрольованих операцій та учасники, які можуть бути залучені до

процедури узгодження ціноутворення; 2) сторони контрольованих операцій та держави, резидентами яких вони є, у разі розгляду можливості укладення договору двостороннього або багатостороннього характеру; 3) ринкові умови, в яких здійснюються контрольовані операції (тенденції, бізнес-стратегії, конкурентне середовище); 4) факти та обставини контрольованих операцій, які можуть бути предметом процедури узгодження ціноутворення; 5) запропоновані методи або комбінація методів визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу “витягнутої руки”; 6) ймовірні зміни економічних умов, які впливатимуть на відносини, що можуть регулюватися договором; 7) характер договору, який пропонується укласти за результатами проведення процедури узгодження ціноутворення; 8) звітні періоди (роки), на які може бути поширена дія договору (звітний період, в якому укладено такий договір, та/або звітні періоди, що передують набранню ним чинності); 9) строк дії договору та можливість його продовження; 10) інформація, документи та матеріали, необхідні для проведення процедури узгодження ціноутворення; 11) використання, розкриття і захист інформації, отриманої під час проведення процедури узгодження ціноутворення; 12) очікувана тривалість процедури узгодження ціноутворення; 13) графік проведення додаткових зустрічей (у разі потреби)” [9].

Проведення підготовчого розгляду не є обов’язковим для платника податків. На цій стадії взаємин між контролюючим органом та платником податків податковий спір виникає в разі, якщо правові позиції платника податків, контролюючого органу України та/або країни президента уряду платника податків не співпадають, тобто якщо мають місце суперечності. Так, якщо за результатами проведених консультацій ДПС та іноземним податковим органом погоджено критерії визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу “витягнутої руки”, що відмінні від критеріїв, запропонованих платником податків під час подання заяви засобами електронного кабінету в електронній формі, платник податків відповідно п. 24 Порядку може: 1) продовжити проведення процедури узгодження ціноутворення відповідно до погоджених ДПС та іноземним податковим органом критеріїв; 2) припинити процедуру узгодження ціноутворення [9].

Проте, якщо за результатами проведених консультацій ДПС та іноземним податковим органом не досягнуто взаємної згоди щодо предмета ПУЦ у КО та/або критеріїв визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу “витягнутої руки”, то в такому разі може бути укладено договір, що має односторонній характер (п. 25 Порядку № 1114) [9]. Для цього платник податків подає до ДПС заяву засобами електронного зв’язку в електронній формі (у разі наявності технічної можливості) з використанням електронного кабінету з накладення кваліфікованого електронного підпису з дотриманням вимог Закону України “Про електронні довірчі послуги” (п. 12 Порядку № 1114) [9]. Однак, в п. 20 Порядку № 1114 до числа підстав для припинення ДПС процедури узгодження ціноутворення віднесено таку, як “недосягнення за результатами консультацій взаємної згоди з іноземним (іноземними) податковим (податковими) органом (органами) та, як наслідок, неможливість укладення договору”.

Загалом ДПС України уповноважена за результатами ПУЦ у КО з урахуванням результатів консультацій з іноземним податковим органом прийняти одне з наступних рішень і повідомити про нього платника податків, а саме щодо: 1) готовності укласти договір одностороннього характеру; 2) готовності укласти договір двостороннього або багатостороннього характеру; 3) вмотивованого рішення про відмову в укладенні договору (п. 26 Порядку № 1114) [9].

За згодою сторін дія договору, укладеного за результатами процедури ПУЦ у КО, може бути поширена на весь

звітний період, в якому укладено такий договір, та/або до звітних періодів, що передують набранню чинності таким договором (абз. 2 п. 39.6.2.6. ст. 39 ПК України).

Отже платники податків, які уклали договір отримують податкову визначеність на декілька років, а податкові органи запоруку акумуляції податкових надходжень до бюджетів, а також зменшення витрат на податкове адміністрування та проведення податкових перевірок.

У разі дотримання умов договору про попереднє узгодження ціноутворення у контрольованих операціях відповідно до абз. 1 п. 39.6.2.5 ст. 39 ПК України контролюючі органи не мають права приймати рішення про донарахування податкових зобов'язань, штрафів, пені щодо контрольованих операцій, які є предметом такого договору [1].

Якщо ж умови договору про узгодження ціноутворення недотримані великим платником податків, то відповідно до абз. 1 п. 39.6.2.5 ст. 39 ПК України такий договір втрачає силу з дати набрання ним чинності. Контролюючі органи мають право приймати рішення про донарахування податкових зобов'язань, штрафів, пені щодо контрольованих операцій, які є предметом такого договору, умови яких не відповідають принципу «втягнутої руки» [1].

Важливою засадою механізму ПУЦ у КО є принцип стабільності умов укладеного договору, що має наступні прояви:

1) умови договору, укладеного за результатами ПУЦ у КО, залишаються незмінними у разі зміни податкового законодавства в частині, що стосується хоча б однієї з вказаних обставин: а) регулювання відносин, що виникають при укладанні такого договору; б) внесення до нього змін; в) припинення його дії; г) втрати платником податків статусу великого платника податків (п. 39.6.3.1. ст. 39 ПК України) [1];

2) якщо відбулося внесення до податкового законодавства змін, які впливають на діяльність великого платника податків та/або на критерії для визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу «втягнутої руки», то «сторони договору, укладеного за результатами попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, мають право внести до його тексту відповідні зміни. У разі незгоди однієї із сторін із запропонованими змінами дія договору припиняється» (п. 39.6.3.2. ст. 39 ПК України) [1].

Зазначимо, що І.М. Сиволап справедливо зауважив, що процедура ПАЦ у КО, за результатами якої укладаються договори, що мають односторонній, двосторонній та багатосторонній характер, «для цілей трансфертного ціноутворення, має забезпечити, з одного боку, реалізацію

права платника податків узгодити ключові питання щодо предмета та положень такого договору, а з іншого — убезпечити державу від можливих ризиків втрат бюджету», і загалом в умовах постійного коригування податкового законодавства може слугувати ключовим маркером забезпечення гарантії для усіх її сторін [7, с. 149].

Висновки. Звернення до процедури ПУЦ у КО є не обов'язком, а правом платника податків, до якої він звертається в разі досягнення порозуміння зі податковим органом з питань трансферного ціноутворення. Процедуру ПУЦ у КО можна визначити як переговорну процедуру, спрямовану на досягнення консенсусу сторін податкового спору з питання трансферного ціноутворення, а тому її можна віднести як окремий спосіб альтернативних способів вирішення податкових спорів, що входить до числа переговорних процедур врегулювання податкових спорів без залучення посередника (negotiation, negotiated settlement), що спрямована на усунення правових суперечностей шляхом укладення договору між сторонами, одна з яких наділена владними повноваженнями в сфері податкового адміністрування, з питань трансферного ціноутворення. Незважаючи на те, що взаємне узгодження та ПУЦ у КО є окремими механізмами врегулювання податкових спорів, та обставина, що взаємодія між податковими органами України та іноземних держав щодо укладення ДУЦ дво- або багатостороннього характеру відбувається за процедурою MAP (взаємного узгодження), дає можливість процедуру ПУЦ у КО відносити до окремого різновиду процедур взаємного узгодження (MAP): 1) за предметом податкового спору, що врегульовується, яким є питання трансферного ціноутворення, ціноутворення у контрольованих операціях; 2) за особливостями взаємодії платником податків та компетентними органами; 3) за зовнішнім проявом (формою) врегулювання спору, яким є договір про попереднє узгодження ціноутворення (ДУЦ), який (незалежно від того чи має він одно-, дво- чи багатосторонній характер) укладається між платником податків та ДПС України. В договорах ДУЦ дво- та багатостороннього характеру компетентні органи іноземних держав сторонами не виступають, в них лише враховуються результати консультацій щодо досягнення взаємної згоди з іноземним(ми) податковим(ми) органом(ами) з питань критеріїв визначення відповідності умов контрольованих операцій принципу «втягнутої руки», а тому важливо, щоб на рівні закону було закріплено право платника податків, що ініціював зазначену процедуру, на отримання інформації щодо результатів таких консультацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20230903#n776>
2. Кармаліта М. В. Особливості регламентації порядку вирішення податкових спорів з використанням взаємоузгоджувальної процедури у зарубіжних країнах (на прикладі Німеччини та Іспанії. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). Вип. 3–4 (12–13) 2018. С. 109–116. URL: <https://journals.dpu.kyiv.ua/index.php/law/article/view/119/113>
3. Altman, Z. Dispute Resolution under Tax Treaties. Amsterdam: IBFD, 2006. 512 p.
4. Ault, H. Dispute Resolution: the Mutual Agreement Procedure. Paper No. 8-A on Selected Topics in Administration of Tax Treaties for Developing Countries, May 2013. 29 p.
5. Protto, C. Mutual Agreement Procedures in Tax Treaties: Problems and Needs in Developing Countries and Countries in Transition. Intertax. 2014. Vol. 42. Issue 3. Pp. 176–178.
6. Селезень П.О. Особливості взаємного узгодження у контексті попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2017. № 12. С. 45–53.
7. Сиволап І.М. Укладання договорів про попереднє ціноутворення як запорука уникнення спорів. Економіка та держава. 2021. № 12. С. 146–150.
8. Попереднє узгодження ціноутворення в ТЦ: Україна vs США. KPMG. 25.11.2019. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2019/11/transfer-pricing-article.html>
9. Про затвердження Порядку попереднього узгодження ціноутворення у контрольованих операціях, за результатами якого укладаються договори, що мають односторонній, двосторонній та багатосторонній характер, для цілей трансфертного ціноутворення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2021 р. № 1114. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1114-2021-n#n11>
10. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations, July 2017. Paris: OECD Publishing, 2017. 608 p.
11. Про ратифікацію Багатосторонньої конвенції про виконання заходів, які стосуються угод про оподаткування, з метою протидії розмиванню бази оподаткування та виведенню прибутку з-під оподаткування: Закон України від 28 лютого 2019 року № 2692-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2692-19#n2>